

iz Dravograda; Aničič Matilda iz Poljske; Birs Josip iz Ponovič; Lavrič Stanko iz Sv. Lovrenca; Kopač Leopold iz Slovenjgradca. — V V. skupino: Urbančič Alojzij iz Ljubljane; Recelj Alojzij iz Ljubljane; Loser Iv. iz Grčaric; Šijanec Ludvik iz Razvanja; Kaf-fou Ignacij iz Konjic; Vendramin Franc iz Laporja; Marinič Mirko od Sv. Marka.

—i Prevedeni v IX. skupino so učitelji (-ice): Špirič Vera iz Stare Lipe; Kralj Vida iz Talčjega vrha; Verhovnik Marija iz Sv. Jurja; v X. skupino: Urh Angela, zabavljica v Senovem.

—i Napredovali so v višjo grupo: Jakobi-na Peuh v Šmarju pri Jelšah, Stanko Povh pri Sv. Vencleslu, Gabrijela Mihelič v Velikih Laščah, Ivana Jelenc v Prečni, Amalija Vel-nar v Murski Soboti, Sotija Vivoda v Cerkjah, Maksimiljana in Nikolaj Einspieler v Dolu pri Ljubljani, Josipina Nagelschmidt v Haj-dini pri Ptuj, Adela Rupnik v Kočevju, Ema Buh na Jesenicah, Josip Sušteršič na Rakeku, Lavrencija Kokalj v Poljanah, Elizabeta Ko-kol v Mariboru in Pavla Kotnik v Lehnu na Pohorju.

—i V 7. položajno skupino so napre-dovali: Marija Selan v Hrušici, Vera Sever v St. Jerneju pri Krškem, Jožica Držaj v St. Vidu, Amalija Spranger v Studencih pri Ma-riboru, Alojzija Medic v Koprivniku, Marija Petrovič na Studencu pri Ljubljani, Alojzij Vrhovnik v Krapini, Natalija Ahčin v Ljub-ljan, Justina Hofbauer v Hrastniku, Sonja Gabrijelčič v Murski Soboti, Andrej Flajs v Zelimljah.

Učiteljski pravnik

—§ Napredovanja. V zadnjem času pri-hajajo zobe vprašanja posameznikov, kdaj naj vložijo prošnje za višjo skupino in kdaj naj prijavijo dosepe periodske poviške, zato obnovimo načela, ki veljajo za napredovanja (Roč. kat. str. 58). Podlaga za določitev ro-ka je datum dekreta o napredovanju v sku-pino, ki jo je imel uslužbenec na dan 31. III. 1931, t. j. skupino po prejšnjem zakonu o uradnikih. — Ko dovrši uslužbenec 3 leta v dotični skupini, naj takoj prijavi dospelost 1. per. poviška (§ 52.). — Oni, ki so bili prej v III./3., III./2. in IV./4. skupinah, ki odgovar-jajo X. in IX. skupini po novem ur. zakonu (§ 249.), smejo vložiti prošnjo za višjo — IX. —odnosno VIII. skupino, ko dovrše 4 leta v skupni, računajoč od datuma dekreta napre-dovanja. — Oni pa, ki so bili prej v III./3. in II./2. skupini, ki odgovarja VIII. in VII. sku-pini po § 249. ur. z., smejo prositi za v šjo VII. in VI. skupino, ko dovrše 3 leta od da-tuma dekreta o napredovanju. — Za učitelje bivše II./1. skupine veljajo določila § 258. za napredovanje v V. skupino. — Za uslužbence III./1. skupine pa ni še nobenih določil za prestop v VII. skupino, razen označbe v § 346. za otroške vrtnarice, da pridejo tudi v VII. skupino, a kdaj, še ni določbe. — Na podlagi tega ponovnega objasnili naj si iz-polni vsak tovarš (-ica) tablico »Moji pre-jemki za šol. leto 1932/33.« in bo na jasnem, kdaj mu dospo poviški.

—§ Neverjetno, a resnično! V štev. 20. »Učit. tovariš« z dne 5. I. 1933. sem pod na-slovom »Moji prejemki« omenil, da postre-žem z dokazom o »predragih« tiskovinah in pripomočkih, zato evo enega najznačilnejše-ga: Nekdo je že nad 10 let v službi, a je še

danes pripravnik, četudi bi bil lahko že leta 1925. v II./4. in leta 1930. v II./3. skupini ter bi bil preveden s I. IV. 1931. v VIII. skupino. Razlika med pripravniškimi prejemki in oni-mi, ki bi omenjenemu pripadali, znaša do 31. III. 1931. samo na polož. plači okrog pet tisoč, od I. IV. 1931. do danes pa nad devet tisoč. Kdo pa naj bi bil obvaroval dotičnika te škode? »Roč. katalogi« od leta 1925. dalje in navodila ter pozivi v »Učit. tovariš«,

končne vsote pa poziv za predložitev prošnje za prevedbo v Ur. skupino uradni in v »Učit. tovariš«. — Menite, da je čital dotičnik raz-ne pozive, navodila in da si je nabavil »Ročni katalog«, ki stane celih 16 Din? Dvomim! 16 dinarjev za »Ročni katalog« je prevelik izda-tek, bolj je trpeti skoraj tisočkratno škodo, kaj ne? Tudi tablica »Moji prejemki« stane celih 50 par — predraga je, raje zamudim po-viške in napredovanja.

Mladinska matica

—mm Kaj bo nudila Mladinska matica letos svojim članom za 22:50 Din:

1. Cel letnik bogato ilustriranega mla-dinskega lista »Naš rod« s prispevki naših najboljših pesnikov, pisateljev in ilustratorjev;
2. Kresnice VI. z raznovrstnim gradivom in z mnogimi slikami;
3. Zanimivo realno knjižico;
4. Magajnovo zanimivo pravljico »Brko-nja Celjustnik« z Jakčevimi krasnimi ilustracijami;
5. Obširno slikanico z besedilom »Za ve-sele in žalostne čase«. — Ta knjiga izide v štirbarvnem tisku.

IZREDNA PRILIKA!

Šole! Društva! Knjižnice!

Mladinska matica Vam nudi še za nekaj časa na itak nizke cene knjig še 25% popust. Knjige, ki jih lahko dobite s popustom:

Redne publikacije.

(Brez popusta: broš. po 5. vez. po 8 Din): Kresnice I., Kresnice II., Kresnice III., Kres-nice IV., Kresnice V. (samo vez.), Skulj: Sadjarčki, Seliškar: Rudi, Pipan: Ka-ko smo delali radio, Rehar: Zračani kro-gi, Rehar: Vijolica Vera, Erjavec: Pod-grajskim jarmom, Grimm: Slapšek: Mizica, pogri se! Skulj: Vrtničarice, Bevk: Lukec in njegov škorec, Deržaj: Življenje hudobne kavke Katke (samo vez.),

Naše šolstvo in prosveta

V svrhu ugotovitve napredka v našem šolstvu je potrebno, da pregledamo od časa do časa statistične podatke, ta najtočnejši barometer.

STANJE ŠOL IN OTROK.

Poslopij, ki bi ustrezala vsem predpisom zakona o narodnih šolah, kakor tudi zakonu o zdravstveni zaščiti šolske mladine, je v dravski banovini še malo. Občutno je po-manjkanje učnih sob. Za 149.296 šolobvez-nih otrok je na razpolago 2659 učilnic. Od-pade povprečno 56 otrok na eno učno sobo. V banovini imamo 3470 temeljnih razredov in vzporednic, tedaj primanjkuje 811 učnih sob. Ker imamo 840 šolskih poslopij, je povprečno na vsaki šoli nezadostno število učnih sob. Zato pogostokrat poučujejo v eni učni sobi po dva razreda, kar vpliva kvarno na zdravje šolske dece, kakor tudi učitelstva. Iz zdravstvenega vidika je 306 šolskih zgradb prav dobrih, 345 dobrih, 143 slabih in 53 ne-primernih.

ŠOLSKI NADZOR.

Šolskih srezov je 25 s 30 nadzorovalnimi okrožji. V teh vrši šolski nadzor 18 sreskih šolskih nadzornikov ter 9 vršilcev dolžnosti sreskega šolskega nadzornika. Pregled šol je bil poverjen tudi nekaterim šolskim upravi-teljem.

UČITELJSTVO IN NATURALNA STANOVANJA.

Po določilih § 173 zakona o narodnih šo-lah bi morale šolske občine v roku 6 let po-uevljavljati morja zakona o narodnih šolah zgraditi potrebna učiteljska stanovanja. Z ozirom na gospodarske nepravilne upravnih občin je malo upanja, da bi se v določenem roku pre-skrbelo zadostno število učiteljskih stano-vanj. V dravski banovini je skupno 3676 razrednih učiteljev in učiteljic, za katere je na razpolago 1330 naturalnih stanovanj. Pri-manjkuje 2346 učiteljskih stanovanj. Od tega števila je odšteti ono učiteljstvo v mestih in-trgih, ki prejema po § 29. zakona o narod-

Kakó se narod naš odeva,
Ljubljana danes razodeva.
Kaj pije pa in rad uživa,
nazorno »Daj-Dam« nam razkriva.

nih šolah stanarino od mestnih odnosno tr-ških občin. Ostane še 1856 učiteljev in uč-iteljic, katerim morajo šolske občine plačevati po členu 173. zakona o nar. šolah stanarino in kurivo. Po členu 84 pripada vsakemu uč-itelju narodnih šol naturalno stanovanje od-nosno stanarina. Zato nastajajo nepravilne pri-izplačevanju stanarine zlasti onemu učitelj-stvu, ki je na bolezenskem dopustu, nad-število in pridrženo v službovanje raznim ustanovam in oblastim, ker šolskih občin ni-mogoče siliti, da bi plačevale stanarino pre-ko sistemiziranih učnih mest. To zadevo bo rešil pravilnik k zakonu.

SKRB ZA NOVA ŠOLSKA POSLOPIJA IN STANOVANJA.

Na osnovi nezadostnega števila učnih sob in učiteljskih stanovanj je banovski šolski odbor pokrenil preskrbo učnih sob in stanovanj. Pričakovati je bilo živahnega gi-banja z zidanjem in prezidavanjem šolskih poslopij. V ta namen so imeli mnogi kra-jevni šolski odbori vse pripravljeno, to je: odobrene načrte in dovoljena amortizacijska posojila z nabranimi stavbnimi fondci. Da ni mahoma vse to ustavila svetovna gospodar-ska kriza z nepravilnimi na denarnem trgu, bi bilo danes izročenih vsaj 60 novih šolskih poslopij svojemu namenu, poleg tega pa še nekaj prezidanih in adaptiranih zgradb.

Gospodarske težkoče upravnih občin v tekočem letu in s tem združeno občutno po-manjkanje gotovine, kakor tudi zastoj v do-voljevanju kreditov, je ustavilo skoro vsako stavbno gibanje krajevnih šolskih odborov. Denarni zavodi so na minimum omejili do-voljevanje kreditov, zato je zidanje in pre-zidavanje zgradb bilo nemogoče, ker tudi nabranih stavbnih fondov ni bilo mogoče emitirati. Še celo na nekaterih začeti stav-bah je bilo treba prenehati z delom, ostale pa so se dovršile le z največjim naporom lo-kalnih faktorjev in šolskih oblasti.

Vršile pa so se še nadalje vse priprave za zidanje in prezidavanje šolskih zgradb, da bodo lahko pričeli zidati, kakor hitro se ne-koliko boljše gospodarske položaje podeželja.

V preteklem letu so bile otvorene in iz-ročene svojemu namenu tri nove šole in 8 adaptiranih in novo prezidanih. Tri nova šol-ska poslopja so ostala nedovršena, ker ni bi-lo mogoče dvigniti dovoljenih posojil.

Banovina, pa tudi država je podpirala predvsem one občine, ki so zaradi zidanja v težkem gospodarskem položaju, bodisi zara-di visokih naklad ali anuitet za odplačevanje dolgov.

Kljub vsemu prizadevanju pa imamo v banovini še vedno 30 narodnih šol, ki so na stanjene v privatnih hišah. V bodoče bo tre-ba skrbeti prav za te šole, da dobe v naj-krajšem času lastna poslopja.

USTANOVITEV NOVIH NARODNIH ŠOL.

V preteklem letu je bilo v dravski ba-novini ustanovljenih 6 novih enorazrednih in dvorazrednih narodnih šol. Na vprašanje prizadetih občanov se je izvršilo 14 različnih prešolanj in se s tem olajšal otrokom obisk bližnje narodne šole ter dala možnost bolj-šega napredka.

Ali ste že Izpolnili prijavnico za letoviški dom ob morju?

Danes priobčujemo sliko šolarskega orkestra dvorazredne osnovne šole v Podpeci, ki šteje 14 otrok.

Javne nastope je priredil mladinski zbor skupno z orkestrom in sicer že večkrat v do-maćem kraju, zlasti pri šolskih igrah in slavnostih.

Šolarski orkester dvorazredne osnovne šole v Podpeci

»Stara mamica«. — Bortiasky: »Glorija«, vio-linski kvartet. — Gebauer: Violinski duet s spremljevanjem kitare. — Venček narodnih in druge.

Namen, ki si ga je ob ustanovitvi stavil zbor in orkester, je bil vzbuditi v mladini lju-bezen do glasbe in petja. Zal je tudi v tem

Opomba: UPZ namerava na vsak način prirediti nastop vseh zborov, ki jih vodijo učitelji (-ice). Prvotno je bilo določeno, da se bo vršil tak nastop ob priliki kongresa JUJ, ki bi se moral vršiti v letošnjem letu v Ljub-ljani. Kakor doznavamo, se ta kongres ne bo vršil v Ljubljani, ampak v Beogradu. Z ozi-rom na to bo odbor UPZ o tem razpravljaj in določil nastop ob kaki drugi primerni pri-lik v letošnjem letu. Podrobnosti bomo pra-vočasno objavili.

Ribičič, Miklavževa noč

Pred prazniki je »Mladinska matica« iz-dala Josipa Ribičiča otroško povest »Miklav-ževa noč«, ki je tako po svoji umetniški in vzgojni vrednosti kakor tudi kot tiskarsko delo vredno vse pozornosti. Knjiga, ki jo je z ilustracijami opremil M. Bambič tako, da mu gre dobron zaslugi pri dovršitvi Ribičičevega dela, je v naši mladinski književnosti prvi primer štirbarvnega tiska (natisnila jo je litografija Čemažar in drug) in po opremi je knjiga že na prvi pogled prava, resnična Miklavževa noč: Kakor je za otroka ta noč tako polna vseh nedognanih svetlih skrivnosti, da v vseh nočeh mesec dni pred Miklavžem in še mesec dni po njem vse luči zanj po-vsem drugače gore kakor po navadi in imajo vse besede in vse stvari čisto nov, vse dru-gačen, nadresničen pomen, tako je tudi ta knjiga na prvi pogled najvernejši izraz tega otroškega doživljanja in že njeno zunanje lice obeta, da krije v sebi brez dna skrivnosti za otroško srce.

Ribičičeva povest je prav za prav psiho-loška novela, toda fabula je razpletena in razgibana na tako zanimiv način, da je otro-ku kakor najbolj drzno, najbolj fantastično zamišljena pravljica. Pisatelj je zgodbo o Mi-klavževi noči malega, sirotnega Vanka (tako bo pač treba sklanjati to ime) zasnoval po-vsem realistično. Mali Vaneč, ki je zaslutl, da Miklavža k njemu ne bo, se na praznični večer potepe po sejmu in s stojnice, polne igrač, izmakne majhen avto. Ko se vrne do-

mov in leže spat, prebije noč v grozničnih sanjah: vsa bujna krasota Miklavževe noči gre mimo njega in vsa grozota strahu in pe-koče vesti nad storjenim grehom mu iz duše vstaja pred očmi. V okviru psihološkega realiz-ma je tako pisatelj iz novele napisal pravljico, ki se na vsako stopinjo prepleta z nepo-sredno, stvarno resničnostjo: to je prav go-tovo smér, ki mora vanjo stremeti moderna mladinska književnost.

Ena je odlika mladinskega pisatelja Ri-bičiča: nikdar se ne da zavajati v tisto lar-purlartistično fantastiko, ki v nji noben glas z resničnega sveta nič več ne zveni, nikdar ni dolgočasen z moralno pridigo. Njegova težnja je, slikati otrokovo dušo in njegov svet tako, kakor dandanes razumemo reali-zem: ne podajati samo človeka »aus sich«, ti-stega ponotranjenega človeka, ki so ga tradi-cije uveljavile v naš književnosti, temveč resničnega človeka v resničnosti njegovih so-cialnih relacij do družbe. Njegova tendenca ni vsiljiva, je rezervirana, ne moralizira: stva-ri naj same govore. Vsaka resnična umetnina ima že sama po sebi svoje etične vrednote in jih ji ni treba še posebej prilagati in pod-črtavati. Kakor za vsako umetnino, velja ta resnica tudi za mladinsko knjigo.

Svet, ki se v njem godi Ribičičeva po-vest, je podstrešna izba in pa duša proletar-skega otroka, ki s široko odprtimi očmi gle-da socialno krivico današnjega sveta. Misel knjige sama družabno sicer ni izrazito pro-gresivna, toda napisana je iz srca, ki je na stežaj odprto toku časa in stvari. Kakor prejš-nja Ribičičeva dela, tako je tudi njegova »Miklavževa noč« majhen kamen, iz kakrš-nih bo v bodočnosti zidana mladinska litera-tura, ki pojde s socialnim in duhovnim raz-vojem sveta.

Bambičeve ilustracije povest razkošno podčrtavajo, toda po svoji razgibanosti, grotesk-ni fantastiki so z realističnim besedilom v rahlem navzkrižju.

V knjigi moti nekaj jezikovnih in ti-skovnih napak, kakršne bi iz mladinskega dela morale pač za vsako ceno izostati.

L. Mrzel-Frigid.

Dne 18. oktobra 1931. so priredili sam-o-stojen mladinski pevski in godbeni koncert v Črni. Istotako 12. junija 1932. v Mežici. Na Vidovo leta 1932. so sodelovali pri šolski proslavi v Črni. 21. avgusta 1932. pa je na povabilo podružnice SPD Mežica-Črna nasto-pil šolski orkester na Peci.

Mladinski zbor je nastopil z dvo-, tro- in četverglasnimi pesmimi. Orkester pa je iz-vajal: V. Parma: »Mladí vojaki«, koračnica. F. Kmoch: »Sokolska«, koračnica. — Fučik: »Triglavska koračnica«. — Kiferle: »Ob Vrb-skem jezeru«, valčkova pesem. — G. Langer: